

בעזהשי"ת

גיליון

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דא"ח שב"ק פ' ויחי תשפ"ד

שיח"ק בסעודת מלוה מלכה – ויחי תשפ"ד

גיליון תפ"ה >
< יו"ל ויחי תשפ"ה

אלו הנקראים בשם "עמודי התווך" שמחזיקים ותומכים בהוצאת הגליון

ידידינו החשוב
הרה"ח יואל ישראל לעוו הי"ו
מאנטשעסטרער

לעילוי נשמת
הרה"ח ברוך מרדכי יהודה ב"ר
ברוך יהודה ע"ה
לעבאוויטש

ידידינו החשוב
הרה"ח ישראל חיים גראס הי"ו
מאנסי

עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכה מאשר

© כל הזכויות שמורות למערכת
"מעין החיים"
קרעטשניף פעיה"ק ירושלים תובב"א

הערות והארות ניתן לפנות לאימיל
q318641643@gmail.com

בהענתקת הדא"ח לגליון זה:
הר"ר מאיר אלימלך גרין הי"ו
מלוה מלכה
הר"ר חיים יצחק יהושע דייטש הי"ו

להנצחות, מזל טוב, לע"נ וכדו' ניתן לפנות
להרה"ח שאול יחזקאל שכטר הי"ו
בפלא' 050-4168937

להעברת התרומות ניתן לפנות להגזברים
ירושלים: הרה"ח אברהם אבא ווייס ני"ו
בני ברק: הרה"ח שלמה מרדכי שכטר הי"ו
בית שמש: הרה"ח שמואל יהודה קאלינסקי הי"ו
אלעד: הרה"ח יצחק מנחם כהן הי"ו

ניתן לתרום גם דרך מערכת "נדדים פלוס"
על שם מכון "מעין החיים" - קרעטשניף

דא"ח ושיחו"ק שב"ק פ' ויחי תשפ"ד

ליל שב"ק – אחרי קידוש

שבת ויחי בבחינת שמחת תורה

אצל אאמו"ר זי"ע היה שבת זו, פרשת ויחי חזק, קצת צחינת שמחת תורה, על פי הידוע מאמר הרה"ק מרוזין זי"ע, שכל התורה כולה נכללה בספר בראשית, וספר בראשית נכלל בפרשת בראשית, וכל פרשת בראשית נכלל בפסוק בראשית ברא וגו', וכל הפסוק בראשית ברא וגו' נכלל בתיבת בראשית, וכל תיבת בראשית נכללת באות ב' של בראשית, והב' נכלל בהנקודה שבחוף הב', עכ"ל.

ונמצא דכאשר מסיימים הקריאה של ספר בראשית, נחשב כאילו סיימו כל התורה כולה, שהרי בחומש בראשית נכללת כל התורה כולה, ולכן נחשב שבת זו צחינת שמחת התורה.

תכלית שמחת להוסיף עבודה משל עצמם **ומדי דברו** זו נבוא לבאר ענין שמחת תורה, דכתב זרש"י עה"פ (במדבר כט, לה) וציוס השמיני עזרת תהיה לכם, לפי שכל ימות הרגל הקריבו כנגד ע' אומות, וכשבאין ללכת אמר להם המקום צקשה מכס עשו לי סעודה קטנה כדי שאהנה מכס.

והביאור הוא, דהנה באמת בני ישראל יש להם עבודה קשה ורבה צימים הנוראים, מתחילת חודש אלול ימי

הסליחות והרחמים, ואח"כ עשי"ת שמתחיל מראש השנה ועד יום הכיפורים, שמרצים צסליחות תפילות ותחנונים, ולום ותענית לכפר על החטאים, וגם לרבות צימי הסוכות צישיבה צסוכות ונטילת ד' מינים, אצל הקצ"ה אומר לבני ישראל כל העבודות האלו אינם משל עצמיכם, אלא עשיתם כאשר לויתי אתכם, ולזה מוסיף עליהם יום אחד שהוא שמחת תורה, ואומר להם צקשה 'מכס', שיש לי צקשה שתעשו לפני דבר הבא מכס ומעלמיכם, 'עשו' לי סעודה קטנה כדי שאהנה 'מכס', שתעשו לי מעלמיכם עבודה חדשה אשר לא ציויתכם, כדי שאהנה ממתנת ידכם ומנדבת לבכם.

וזוהו שרמז הכתוב וציוס השמיני עזרת תהיה לכם', שהעבודה של שמיני עזרת צריך להיות משלכם, מלד פעולתם של בני ישראל, ולא מלד ציוי הקצ"ה.

ומצעם זה כשמסיימים לקרוא ספר בראשית, שהוא צחינת שמחת תורה, אומרים חזק חזק ונתחזק, חזק חזק היינו להתחזק צמנות ה', שצריך לשמור ולעשות ולקיים, ונתחזק היינו להתחזק צכוחות עצמינו לעשות נחת רוח להצורא צ"ה, ולכן תיקף אחר שמסיימים חומש בראשית, נכנסים צימי השוצציי"ם, שאנו מוסיפים מעלמינו צקדושה וטהרה,

ולימוד תורה צרכופות והתקשרות
בהקצ"ה.

בירכס בקדושת הפה ועינים

המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את
הנערים ויקרא בהם שמי ושם
אבותי אברהם ויצחק וידגו לרוב בקרב
הארץ (מוה, מז), איתא בגמרא (בבא מציעא
פד.) וידגו לרוב בקרב הארץ, מה דגיס
שזים מים מכסים אותם, ואין העין שולטת
בהן, אף זרעו של יוסף אין העין שולטת
בהן.

ובזה מוצן הטעם למה דגיס שזים
פרים ורצים שלא כדרך הטבע,
דאיתא בגמרא (בבא מציעא קז:) תשעין
ותשעה צעין רעה ואחד כדרך ארץ, הרי
שרוצ בני אדם מתים מחמת עין הרע
השולטת בהם, וכיון שהדגיס אין העין
שולטת בהם, שהרי המים מכסים אותם,
ולכן פרים ורצים יותר מכל שאר היצורים
והנצראים.

ומהו הטעם שהדגיס אין עין הרע
שולטת בהם, א' דכתיב (משלי יח,
כא) מות וחיים ציד הלשון, דהיינו שצנח
הדיבור האדם גורם רעה לעצמו, וממשיך
עליו עין הרע ר"ל, והרי הדגיס אין להם
כח הדיבור, אפילו שיש להם פה ולשון, ולכן
אין עין הרע שולט בהם. ב' שכל הנצראים
והיצורים יש להם עפעפים לעינים, ורק
הדגיס אין להם עפעפים, ותמיד העינים
שלהם פתוחים, והרי עינא וליצא תרי
קרקורי דעצירה הם (ירושלמי ברכות פ"א ה"ח),
אצל הדגיס כל הזמן נמצאים מתחת המים,

ועי"ז העינים נשמרים צקדושה ואין להם
קנאה צאחרים, וע"כ עין הרע אינו שולט
בהם, וכבר אמרו לדיקים הקודמים ז"י
פילעווען זיך א גאנצע לייט אין מקוואות'.

וזוהו שצרך יעקב אבינו את מנשה
אפרים, וידגו לרוב בקרב הארץ,
דהיינו שזכו לקדושת הדיבור והעינים צלי
קנאה צאחרים.

התקין ביהמ"ד וכרמים שצריך לב' בחינות
גשמי ורוחני

וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן
ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד (מז,
כו), וציאר צתרגום יונתן ויתיב ישראל
צארעא דמצרים וצנו להון צתי מדרשין
ופלטיין צארעא דגשן ואחסינו צה אחסנת
חקלין וכרמין ונפישו וסגיאלו לחדא. וצריך
ציאר מהו הכוונה של צתי מדרשין
והכרמים אשר עשו שם.

ואפ"ל דהנה יעקב אבינו ראה צרות
קדשו צעת ירידתו למצרים,
שעתידים לצוא על צניו זמנים ומצבים
קשים, ויצטרכו לחזק איש את רעהו, ולכן
ואת יהודה שלח לפניו לתקן לו בית
תלמוד, למען ידעו שצכל הגליות
והנסיונות אין לנו שיוור רק התורה הזאת,
ועל כן הקדים רפואה למכה, להעמיד
בית תלמוד קודם שהגיעו למצרים, צכדי
שיהא מוכן לפנייהם תמיד העצה של
התורה.

ומצטעם זה נטעו כרמים, על דרך
שאמרו הצדיקים צקדר תפילת

וצטחונס זען, ועל זה פתח יעקב אבינו
ואמר צרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד,
והכוונה כנ"ל שכבוד מלכותו ישאר צרוך
וקיים צבני ישראל לעולמי עד.

ובזה יזואר הכתובים (מט, א-ב) ויקרא
יעקב א"ל בניו, שגילה להם שיגיע
עת שיהיו צמדריגה פחותה צצחינת
'יעקב', ויאמר האפפו ואגידה לכם את
אשר יקראי אתכם באחרית הימים,
שיצואו לידי קרירות צעזודת ה', ויתלו הכל
צדרך המקרה ולא צהשגחה עליונה, אזל
הקבצו ושמעו בני יעקב, שצזמן ההוא
שיהיו צצחינת יעקב, אז תעלו על זכרון
לצכם, ושמעו א"ל ישראל'י אביכם, שאז
תזכרו מה שאמרתי לכם עתה צהיותכם
צמדריגה גדולה צצחינת ישראל, דהיינו מה
שצויה להם להעמיד צחי תלמוד, שיתחזקו
צכח לימוד התורה.

צפרא דשבתא – בקידושא רבא

דביקות בצדיקים הקודמים והחיים אתנו
המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את
הנערים ויקרא בהם שמי ושם
אבותי אברהם ויצחק וידגו לרוב בקרב
הארץ (מח, טו), ויש לדקדק שפתח צעלמו
צאומרו המלאך הגואל 'אותי', וגם אח"כ
הקדים את עלמו קודם האצות שאמר
ויקרא צהם 'שמי' ושם אצותי, וטעמא צעי.
ואפ"ל צהקדם מאמר הגמרא (ר"ה בה):
ירוצעל צדורו כמשה צדורו, צדן
צדורו כאהרן צדורו, יפתח צדורו כשמואל

אנא צכח צרכס טהרס, למה הקדימו
'צרכס' שהוא ענין רוחני, אלא כדי להשמיענו
שכאשר תהיה 'צרכס' צממון, אז יוכל
להיות 'טהרס', שאי אפשר להשיג עניני
הרוחניות צלי שפע של גשמיות, וע"כ
צויה יעקב אבינו לנטוע כרמים, כדי
שיהיה להם פרנסה, ועי"ז יוכלו להעמיד
מוסדות התורה.

והנה איתא צגמרא (פסחים נו.) ויקרא
יעקב אל בניו ויאמר האפפו
ואגידה לכם (בראשית מט, א), ציקש יעקב
לגלות לצניו קץ הימין ונסתלקה ממנו
שכינה, אמר שמה חס ושלום יש צמטתי
פסול וכו', אמרו לו צניו שמע ישראל ה'
אלקיני ה' אחד וכו', צאותה שעה פתח
יעקב אבינו ואמר צרוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד.

ולדרבינו יש לפרש כוונת הגמרא,
שיעקב אבינו השיג צרוח
קדשו את אשר יקרא לצני ישראל צאחרית
הימים, שאחר מותו תחשך עיניהם ולצם
מקושי שעצוד מלרים, ויהיו שרויים
צזמנים ומלצים קשים, ועל דצר זה היה
דואג ומתאונן שמה חס ושלום יש צמטתי
פסול, דהיינו שצני ישראל לא יוכלו
להחזיק מעמד צקושי השעצוד והגלות,
ועל זה אמרו לו השצטים שמע ישראל,
כמו שאנו נמצאים עכשיו צמדריגה גדולה
צצחינת ישראל, ואנו דצקים תמיד צה'
אלקיני ה' אחד, שכך ישאר צכל הדורות
והזמנים, שצני ישראל יתגצרו על כל
הנסיונות ולא יעצבו את אמונתם

שיש בו כל הצלי ותועבות העולם הזה, אצל בספרים הק' לא מצינו שמדברים על דבר זה, שהרי לא נתחדש עוד צימיהם, והגם שהמשכיל ימלא רמז דצדיקהם לכל העניינים, אצל פשוטי העם צריכים לשמוע דברים צרורים שיהיו קילורין לעינים מפי חכמי הדורות אשר יהיו צימים ההם, אשר הם מעוררים את העם לעמוד אית כנגד פגעי הזמן והדור ההוא.

וזוהו שאמר יעקב אבינו, המלאך הגואל 'אותי' מכל רע, דהיינו כאשר ישמעו לצדיק הדור החי באותו הזמן, אזי יזכו לשמירה מכל רע, אצל ויקרא בהם שמי ושם אבותי וגו', דהיינו שצריך לשני הצחינות, קודם לשמוע בקולו הצדיקים החיים דור ההוא, וגם להגות באמרי שפר ספרי אבות הקדושים^א.

להתענג בדרכי ה' כמו בחפצי עצמו

וקראת ל'שבת עונג לקדוש ה' מכובד וכבודתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר (ישעי' נח, יג). הכתוב משמיענו 'ממלא חפצך' כמו כשהאדם עוסק בחפצי עצמו, עושה הדבר בשלימות כראוי, מפני שנהנה מזה, כמו כן יתענג אל ה', שירגיש תענוג לעשות רצונו ולעבדו בלב שלם.

דדורו, ללמדך שאפילו קל שצקלין ונתמנה פרנס על הציבור הרי הוא כאציר שצאצירים. ונמלא מזה שדור דור ודורשיו, וכמו שאמרו בגמרא (יומא לה:): ראה הקצ"ה שצדיקים מועטין עמד ושחלן בכל דור ודור, דהיינו שצדיקי ומנהיגי הדור הם שליחים נאמנים של הקצ"ה לחנך את בני הדור כפי הנסיונות העומדים דור ההוא, ולהעמיד תלמידים הגונים אשר מהם תלא תורה דורות הבאים לאחריהם.

ומעתה לא יאמר האדם, שצדורות הקודמים היו צדיקים אמיתיים, הצעש"ט הק' זי"ע, ותלמידיו הק' זי"ע, אצל עתה הוא דור יתום ומפגיע אין צעדינו, וזאת באו חז"ל לאפוקי דצדיקהם, שהתורה מחייבת אותנו לשמוע בקולם של מנהיגי הדורות, וכמוצן שצריך גם ללמוד בספרים הקודמים של הצעש"ט ותלמידיו הק' זי"ע, אצל כדי שנוכל לעמוד בנסיונות הדור, צריכים להתאבק צעפר רגלי הצדיקים החיים איתנו לאויט"א, אשר למטרה זו נשלחו דורותינו, להורות לנו את הדרך אשר הלך לפי קורות הימים האלה.

והדבר מוצן ביותר, שהרי הנסיון הגדול דדורינו הוא כלי הטכנולוגיה המפיל רבים וגם טובים, שצכיסו של האדם אפשר שיהיה ח"ו מונח כלי קטן

א. ועי' בגליון 'קול אמונה' הנדפס בשבוע זו (גליון התנ"ג) בסוף הגליון מאמר שלם מרבינו הק' זיע"א שבו הרחיב מענין זה, עה"פ ויקרא בהם שמי ושם אבותי, שהעיקר הוא ללמוד ולקבל מהרבי החי עמנו היום, ורק לאחמ"כ ללמוד בספרי רבותינו הקדמונים.

שיחו"ק בסעודת מלוה מלכה - ויחי תשפ"ד^ב

דגים לכבוד החתן, והוא לסימן שיהיה
ציתו מלא צצנים וצנות.

אמרתי בשבת מדוע צריך יעקב אבינו
את יוסף הלדיק וצניו דווקא
בצרכת הדגים 'וידגו לרב בקרב הארץ',
כי אין דבר שחשוב בעולם יותר מאדם
ששומר על פיו, ויש להיזהר לא לקלקל
בעצמו ע"י הדיבור, כי צדיצור יכולים
להציא גם טוב וגם רע, ואין יכולים
לדעת איזה דיבור יציא תועלת, כי החיים
והפיכו ציד הלשון, ולכן טוב למעט
צדיצור, וזה יכול להציא כל הישועות בכל
מה שצריך, ומצינו ראייה מהדגים שהם
פריס ורצים, ואפילו שצדים מהם
ומחסרים מהם הרבה עם כל זה הם
פריס ורצים ביותר, וזאת כי על אף שיש
להם פה ולשון כשאר בעלי חיים, אינם
מוציאים הגה מפיהם ואין קולם נשמע,
ומכאן ראייה שמיעוט דיבור מועיל מאוד,
וזהו הצרכה הגדולה של 'וידגו לרב
בקרב הארץ'.

ולבן זכו הדגים להינצל אפילו מהמבול,
וזאת מפני שיהיה להם פה נקי,
וכיוון ששמרו על פיהם ולשונם יכלו
להישמר מכל רע גם צעת שהשחית כל
בשר דרכו על הארץ, וזכות זה נשאר
בחיים גם צעת המבול.

השבוע (ב' טבת) חל יו"ד של הרמב"ם
הק', ידוע ומקובל מצדיקים
שלימוד רמב"ם צלילה מסוגל ליראת שמים.
מזי שלומד את משנה תורה לרמב"ם
רואה כיצד הקיף הרמב"ם הק' את
כל התורה הק', הן המצוות הנהוגות
בזמן הזה והן המצוות שאינם נוהגות
בזמן הזה, הכל היה צשווה אללו, וכל
דבריו כדרכונות וכמשמרות נטועים, בעל
אסופות כל פרט ופרט מהלכות התורה
הקדושה, הכל ניתנו מרועה אחד וכל
יסודו הוא מתורת משה, ואמרו עליו
ממשה עד משה לא קם כמשה.

ואין התכלית לספר עליו מופתים, כי
המופת הגדול ביותר הוא שקיים
לכתוב כל משנה תורה כשהיה בן ל"ח
שנה כמו שכתב הוא עצמו בקפרו, ואז
בצר היה צקי בכל התורה הקדושה, והוא
היה הראשון שקידר כל רמ"ח מצוות
עשה ושס"ה לא תעשין, וחזן מזה הוציא
עוד הרבה ספרים, וכל זה הספיק אפילו
שעסק גם צרפואה לפרנסתו.

באבילת הדגים

הדגים שצים פריס ורצים, ואם כן טוב
מאוד שהציאו כאן כמה מיני

בניגון 'אך לאלקים'

השבוע (כ"ד טבת) חל יו"ד של הרצי בע"ה התניא זי"ע, צתחילת דרכו היה מגיד צעיר ליאזנא, ונתנו לו הקהילה צמסכורתו חמישים קופיקות צלצד, סכום שלא היה מספיק לפרנסת ציתו, והיה שם עשיר שרצה שיהיה לו פרנסה צרוות, ומסר את צנו לצעל התניא שילמד איתו ונתן לו צשכרו שלושה רוצל לשצוע, ומחצרתו הטורה של הצעל התניא רצה לעשות נחת רוח לאותו תלמיד המפרנסו, ואכל צעל התניא היו זמנים שהיה נעול צחדרו ולא ידע איש את מעשהו, ופעם אחת פתחה צפניו את הדלת צעת נעילה, וראה את צעל התניא מוטל על הארץ וצועק וצוכה, 'רצש"ע, איני צריך את העולם הצא שלך, איני צריך את הגן עדן שלך, איני צריך רק אותך לצד', ועל זה חיצר הניגון 'אך לאלקים דומי נפשי כי ממני תקוותי', שאיני צריך כלום רק אותך.

אם צאנו לספר סיפורי מעשיות על צעל התניא הרי שאין גבול לעצודתם של קדושי עליון, אצל הרי הצדיקים הכניסו את ליצם צניגונים שלהם, ומקוצל שהניגונים מעורר יותר מחידושי תורתם, כי הניגונים נוגעים צכל נפש מישראל כל אחד לפום דרגיה דיליה ולפי מצצו ולפי צחינתו מגיע לו התעוררות מאלו הניגונים, מה שאין כן סיפורי מעשיות שכל אחד אין נוגע לו סיפורים אחרים כי אינו נמצא צדרגה הזו, אצל הניגון

ידוע שצדיקים מגולגלים צדגים, וזהו גם כן מהאי טעמא.

אאמו"ר זי"ע היה מדקדק צכל שידוך לזמר 'עוד ישמע צערי יהודה', כי לא די צשמחה זו אלא צריך להיות נשפע משמחה זו 'עוד' הרצה שמחות, שישמע 'עוד' צערי יהודה קול שאון וקול שמחה. יש הנוהגים להוסיף צפיוט צמונאי מנוחה 'וישמע צצית זה קול שאון וקול שמחה קול חתן וקול כלה', ואכלינו אין אומרים כן צכל שצוע, רק כשיש חתן מוקיפים 'קול חתן וקול כלה'.

בניגון 'בורא עולם בקנין'

הניגון הזה עדיף על שאר הניגונים שיש על 'בורא עולם בקנין השלם זה הבנין, כי כל הניגונים הם רק על חרוז זה, אצל צניגון זה מנגנים גם את החרוז הסמוך לו 'רחמיך יכמרו בחנינתי בי לצובה בוינתי, וצוה מציעים את תכלית הנישואין, שאין איני מצקש שישלים צורא עולם זה הצנין, כי רוצה איני להינשא למען אלק צשטריימל נאה וכדומה, אלא 'רחמיך יכמרו צחנינתי כי לטובה כוונתי, שכל כוונתי הוא רק להיות טוב, כי איני רוצה להתנהג צקדושה וטהרה, לכן איני מצקש 'צורא עולם בקנין השלם זה הצנין'.

לפרסם שיש צורא צעולם, כי ע"י ששומע
מה שעשו הצדיקים פעולות לפרסם ולגדל
כבוד שמים ממשיך בזה הלאה לפרסם שמו
יתצרך, כל זה צריך להיעשות ע"י
הסיפורים.

רזה היה כוחו של אליהו הנביא, שאפילו
שהראה מופתים נוראים לא סחו
מגדולתו שהיה בעל מופת גדול, אלא מה
סחו אחריו, 'איש סחו אחריו ה' הוא
האלקים', כי זהו התכלית, שיקיחו אחרי
המופת שה' הוא האלקים.

והתנועה מעורר את כל אחד לפי מצבו
והדרגתו, ולכן עדיף זה יותר.

אאמו"ר זי"ע היה אומר כי הנה דרך
האנשים שעומדים ומדברים
ממופתים שעשו הצדיקים כדי להגדיל את
שם, שרבי זה הראה מופת פלוני ורבי זה
הראה מופת פלוני, אבל אין זה מביא לשום
תכלית, אלא התכלית מסיפורי צדיקים
שמכל עובדה י"א איזה התעוררות לכבוד
שמים וליראת שמים, שיקבל על עצמו
דברים טובים, או להמשיך ישועות, או

מזל טוב וגיאת

הננו בזה לשגר את ברכותינו הנאמנות

ברכת "מזל טוב"

קדם הבחור החתן, המופלג ומושלם בתוי"ש מנבחר
מעתיקי השמועה

החתן כמר אליהו וידר נ"י

לרגל שמחת אירוסיו
למז"ט ובשעטומ"צ

ויה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל
לתפארת בית ישראל

המברכים בכל לב

חבורת "החוזרים"

בצל הקודש פה עיה"ק ירושלים

יעמוד על הברכה ידידינו

הר"ר משה וידר הי"ו

פעיה"ק ירושלים

שנדב חלק מהוצאות הדפסת גליון זה

לרגל השמחה במעונו

באירוסי בנו הב' הח' אליהו נ"י

מבחירי בחורי חברתינו